

Werk

Titel: Ad Emin. et Rev. principem Carolvm S. R. E. Card. Rossettv[m] Episcopvm faventinv

Jahr: 1646

Kollektion: Zoologica

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN367611805

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611805>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611805>

LOG Id: LOG_0008

LOG Titel: De Ordine Cap. Primum

LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN367611716

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611716>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611716>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

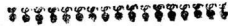
Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

VLYSSIS ALDROVANDI PHILOSOPHI ET MEDICI BONONIENSIS ORNITHOLOGIÆ

Liber Secundus,

Qui est,

DE AQUILIS IN PARTICVLARI.

DE ORDINE. CAP. PRIMVM.

TSI nulla legis necessitate prænitum adhuc sit, reuèrè vniuersalia singularibus, an è conuerso singularia vniuersalibus naturalium contemplatione præponantur, tamen quoniam vniuersalia natura prima sunt, & simpliciora, ideoq; à principe nostri parte verius cognoscuntur. quæq; velut causa & origo sunt cæterorum: quare & nos hunc ordinem obseruauimus, & iam explicatis, quæ in genere de Aquilis tradi poterant, ad particularem earû tractationem descendemus. Accedit, quòd ipse Philosophorum culmen Aristoteles, quem imita i nunquam non fuit laudatissimum, hunc eundem ordinem semper seruaui: atque id verissimum est, nisi vniuersalia priùs explicentur, fiet tum vt sæpius eadem repetamus, & vt aiunt, actum agamus. Quare illis à principio sic positus, in singularium historia ea solum enarratori sumus, quæ cuique peculiaria sunt, nec toti generi congruunt; rursum ea omitemus, quæ de omnibus in vniuersum alibi scripsimus: vel si quidpiam antè toti generi ab authoribus est attributum,

quod de vna tantum specie dicere verum sit, id paucis in singularium historia, dùm propius cuique dotes aduendicamus, vt deceat, indicabimus. Aquila autè vna hoc ab altera differt, vel quòd ei peculiare quidpiam natura dedit, quod cæteris minimè commune est, aut si forte fuerit, magis tamen in hac, quam in illa reperiat, vt ex partium corporis in qualitate ac quantitate differentia, vt ex ingenij & actionum discrimine procliuè est colligere. Sub Aquila verò ceu genere species essentiali differentia distinctas sex solummodo veteres posuerunt, videlicet Pygargon, Morphnon, Melanæton, Perenopteron, Haliaeton & Gnetiam. Sunt qui addant septimam Ossifragam, quam rursus alij, quòd à specie diuerſitatem congressu ortum ducat, ab Aquilarum genere abdicant. Verùm non ex sola magnitudine nos specierum diuerſitatem metimur, sed etiam ex ingenij, & actionumq; discrimine, quæ à natura seu forma vniuersalique animantis emanant. Cæterum non ineptè facturi videbimur, si in hac particulari historia huc ordinem seruemus, vt ea, quæ naturæ similitudine maximè inter se conueniunt, sibi mutò in tractationis ordine proximè succedant: quæ verò minùs, ea longè inuicem disiungamus, semper tamen habita dignitatis ac præstantiæ ratione. Nec animum nostrum ab hoc instituto reuocare debent, etsi grauissimi auctores, Aristot. & Plinius. Hi etenim promiscuè nullo proſus, neque dignitatis. neq; etiam naturæ ordine seruaato de Aquilarum sex generibus egerunt. Nam neque ad magnitudinem respexerunt, neque actionum aut ingenij, seu indolis præstantiam attenderunt. Si enim dignitatis & præstantiæ rationem eos habuisse quispiam æstimare velit, cur non omnium primam ceu verè nobilissimam statuunt Chrysaëton? quare Clargæ ignaræ postponit viribus præstantissimam, alijsq; innumeris naturæ dotibus præditâ Melanæton Aristoteles? Si verò magnitudinis ordinem seruaſſe dicatur, cur nõ eandem potius Chrysaëton Aquilarum omnium, ipsomet attestore maximam (etsi Plinius in hoc, vt in multis alijs ab eo discrepâs, nescio quàm rectè, mediæ eam magnitudinis faciat) primo loco collocat? Cur proximè subiungit Pygargo Plagam, vni ex mediocribus magnitudine, à maxima secundam?

Quomodo
Aquila differt.

Aquilarum
genera
reſcribis
cognita.

Ossifraga
cur non sit
ex genere
Aquilarum.

Aquilarum
differentia
vnde parèda.

Ordo qui
seruandus.

Lib. 9. Hiſtor. c. 32.

Lib. 10. c. 3.

Aristoteli
& Plinio

Aquilarum
genera
cõſidiſſe.

dam? cur Melanaëton omnium minimam Halæto & Gnœsæ longè maioribus anteponit? Qui enim magnitudinis ordinem obseruaturus erat, illi certa serie à maximis per mediocres ad minimas gradatim proficiscendum erat. Sed neque à minimis ad maximas ordine contrario processit; hæc enim ratione minima omnium Melanaëtos primum locum merebatur. Plinius verò etsi diuersa ab Aristotele via incesserit, fortuitam tamen & ipsæ hanc Aquilarum enarrationem instruit, prout primùm vnaquæque in mentem venit. Attamen ne hos, quibus pleraque, imò plurima debemus, ingrati filij deseramus, nos eos extra culpam esse facemur, neque reprehendi iure merito posse: specierum enim, quæ eodem genere comprehenduntur, nulla altera prior est aut posterior, & omnes æquabiliter generis naturam participant, itaq; Aquilæ omnes eodem loco habendæ sunt, neq; hæc illi, aut illa huic posthabenda est. Recentiorum quidam, dum alij aliam moluntur methodum, Aquilæ genus in magnas, mediocres & paruas Aquilas ceu species dirimunt; sed parum rectè. Magnitudo enim ex sua ratione minimè rerum species constituit aut immutat; etsi verum sit, eam quandoq; diuersas rerum formas proximè consequi, ac tanquam nexu alligatam perpetuò comitari. Crescentiensis melius Aquilas omnes in nobiles seu generosas, & ignobiles seu degeneres diuidit. Quædam enim nō nisi animalia grandia, ipsaq; etiam ferocia, & quæ eis maximum in pugna facessunt negotium, appetunt, obuios quosque, & qui nullo labore parantur, cibos respuentes; quædam verò contrà ignauæ ac viribus suis dissidentes, cadauera animantium tantùm sectantur, atque ita ad Vulturum & Miluorum naturam proximè accedunt. Sed & ab affectu seu ingenio earum posset desumi differentia, vt quædam pullos suos nutriant, quædam è nido eiectos deserant, quædam demum non solum suos: foetus, sed & alienos foueant. Quo nomine Ossifraga, etsi vix in Aquilarum numerū, ob causas, quas suo loco recensere solumus, admissa est, primas teneret, secundas Melanaëtos. Legitimi verò ac incorrupti ortus merito primum locum (quæ & præstantiæ nec non magnitudinis causa priuatam sibi vendicauit) Chrysaëtos etiam obtinebit. Actionum præterea varietas eas à se mutuò sciungit ac discrepare facit; sunt enim, exempli gratia, quædam quæ ætitem lapidem in nidum inferunt, quædam verò minimè hoc præsidij adhibent. Nos verò qui ordine dignitatis ac præstantiæ ab initio obseruare instituimus, imitati Philosophum animalium historiam scribentem, vti eundem item cum Theophrasto de Plantis tractantem, has nobis leges præscribimus, vt cum plurimum nobilitate & indole inter se differant, ab ea quæ omnium nobilissima est, suiq; apud omnes semper habita, tractationem auspicemus. Hæc extra omnem dubitationem Chrysaëtos est: sola enim genuina est, & legitimorum natalium, omnium maxima, fortissima, nec non Aquilarum pulcherrima. Secundum locum Halæto daturus sumus, vt qui non solum nobili, præclaroq; visu acie omnibus præpolleat, sed & Phœbo iudice, sui generis indubitata si Jem accipiat. Tertium locum Melanaëtos occupabit: hæc enim etsi corporis mole minima est, viribus tamen omnibus præstat, vnde Valeria nuncupatur, alijsq; insuper plurimis naturæ seu ingenij dotibus ab Aristot. decantatur. Quartam classem Pygargos tribuimus: nam & regia Auis aliquando dicta fuit, & maior ferociorq; est cæteris, vt quæ hinnulos capiat. Quinto loco recensetur Morphos, hoc merito Pygargo cedēs, quòd Philosopho teste, magnitudine & viribus ei secunda sit: potior tamen est Perenoptero, quòd Anates & similes aquaticas Aues etsi minutores, viuas tamen abripit. Omnium vilissima ideoque infimo loco digna Perenopteros est. Hæc non solum exanimata corpora sectatur Vulturum more, quorum & speciei refert, verū n & Coruis cæterisq; id genus Auibus figuratur, verberatur, capitur. His omnibus Ossifragam, etsi adulterini generis, nec ab Aristotele inter Aquilas annumeratam, & maximam tamē cū his cognationem (nam ex Halætis nascitur, vnde & cognatum genus Plinius vocat, & Aquilis asc. ibit) vt & ob ingenij præstantiam, qua non solum Perenopteris, sed & alijs quibusdam Aquilis fortasse præcellit, tandem subnectemus. Etenim tanquam originis suæ conscia, non solum suorum, sed Aquilæ cognatæ pullorum iuxta curam gerit, memorabili pietatis exemplo. Ad has veluti ad genera præcipua, pleraq; quas pluresculas & frequentiores quàm hactenus quispiam alius, dabimus, suæ vnamquamque speciei, si non indubitata ac irrefragabili, saltem probabili, quantum res patietur, ratione ducti, attribuentur, reducemus.

Plinij ordo
resuatus.
Conciliatio.

Recentiorū
ordo de Aquilarum generibus, resuatus.

Lib. 10. capit. 15.
Differentiæ
genus nobilitatem.

Ab effectu
sive ingenio.

Ab actionibus.

Ordo qui seruanus.

Chrysaëtos
Aquila que
lis, & cur
ab ea incipiendum.

Halætiæ.
Melanaëtos
Lib. 9. Hist. c. 13.
Pygargos.
Morphos.

Perenopteros.
Ossifraga.
Lib. 10. c. 3.

